

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL VALSTYBINĖS KALBOS POLITIKOS 2019–2022 METŲ GAIRIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANO PATVIRTINIMO

2019 m. vasario 13 d. Nr. 147

Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 27 d. nutarimo Nr. XIII-1318 „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2018–2022 metų gairių“ 2 straipsnio 2 dalį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Patvirtinti pridedamą Valstybinės kalbos politikos 2019–2022 metų gairių įgyvendinimo priemonių planą (toliau – Planas).

2. Nustatyti, kad Planas vykdomas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžete atitinkamoms ministerijoms, institucijoms, įstaigoms patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų lėšų.

3. Pasiūlyti mokslo ir studijų institucijoms, nevyriausybiniams organizacijoms ir kitoms Lietuvos Respublikos Vyriausybei nepavaldžioms institucijoms ir įstaigoms dalyvauti įgyvendinant Planą.

Finansų ministras, pavaduojantis
Ministrą Pirmininką

Vilius Šapoka

Kultūros ministras

Mindaugas Kvietkauskas

VALSTYBINĖS KALBOS POLITIKOS 2019–2022 METŲ GAIRIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS

Uždavinys	Priemonės pavadinimas	Vykdytojai	Įvykdymo terminai (metai)
Kalbos statusas			
1. Užtikrinti kalbos politikos lankstumą ir dinamiką	1.1. Surengti diskusijų seminarą dėl valstybinės kalbos politikos strategijos	Valstybinė lietuvių kalbos komisija (toliau – VLKK), Valstybinė kalbos inspekcija (toliau – VKI), Lietuvių kalbos institutas (toliau – LKI), kiti mokslinių tyrimų institutai, aukštosios mokyklos	2019
	1.2. Parengti ilgalaikės valstybinės kalbos politikos strategijos projektą	VLKK, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	2020
	1.3. Parengti Kalbos priežiūros (tvarkybos) sistemos reformos projektą (Valstybinė kalbos inspekcija funkcijas vykdytų per teritorinius padalinius, valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolę savivaldybių teritorijose atliktų kalbos inspektoriai; keistini Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos inspekcijos įstatymo atitinkami straipsniai, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso atitinkami straipsniai)	VKI, Kultūros ministerija	2019–2021
2. Stiprinti lietuvių kalbos statusą daugiakalbės Europos sąlygomis	2.1. Teikti dalykinę pagalbą (svarstyti Europos Sąjungos teisės aktų vertimų kalbos aktualijas, teikti kalbines konsultacijas, dalyvauti mokomuosiuose Europos Sąjungos rengiamuose seminaruose) Europos Sąjungos institucijoms	VLKK	2019–2022
3. Užtikrinti visavertį valstybinės kalbos funkcionavimą visose viešojo vartojimo srityse	3.1. Surengti diskusijų dėl valstybinės kalbos statuso viešojo vartojimo kalbinio kraštovaizdžio, mokslo kalbos, aukštųjų mokyklų kalbų politikos, darbo santykių kalbos ir kitose srityse	VLKK, LKI, kiti mokslinių tyrimų institutai, aukštosios mokyklos	2019–2020
	3.2. Parengti, patvirtinti ir įgyvendinti Valstybinės kalbos statuso įgyvendinimo 2020–2022 metų veiksmų planą	VLKK, Kultūros ministerija	2019–2022
	3.3. Surengti pasitarimą dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ priemonės	VLKK, LKI, Vilniaus universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos Respublikos	2020

	Nr. 02.3.1-CPVA-V-527 „Lietuvių kalba informacinėse technologijose“ įgyvendinimo eigos, sklaidos ir kalbos technologijų plėtros perspektyvų Lietuvoje	ekonomikos ir inovacijų ministerija, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija	
	3.4. Parengti Lietuvių kalbos plėtros informacinėse technologijose 2021–2027 m. gairių projektą	VLKK, aukštosios mokyklos, mokslinių tyrimų institutai	2020
	3.5. Surengti seminarą su lietuviškų šriftų kūrėjais ir vartotojais dėl šių šriftų panaudos ir perspektyvų	VLKK, LKI, Vilniaus universitetas, Lietuvos kompiuterininkų sąjunga, Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2019
	3.6. Surengti seminarą dėl sulietuvintos programinės įrangos perspektyvų	VLKK, LKI, Vilniaus universitetas, Lietuvos kompiuterininkų sąjunga, Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2020
Kalbos prestižas			
4. Stiprinti lietuvių kalbos prestižą	4.1. Surengti diskusijų su žiniasklaidos, akademinės bendruomenės ir visuomenės atstovais lietuvių kalbos prestižo stiprinimo klausimais	VLKK, aukštosios mokyklos, mokslinių tyrimų institutai	2019–2020
	4.2. Parengti, patvirtinti ir įgyvendinti Lietuvių kalbos prestižo kėlimo 2019–2022 metų veiksmų planą	VLKK, Kultūros ministerija	2019–2022
	4.3. Rengti mokslines konferencijas, diskusijas, monografijas ir kt. (plėtoti mokslines lituanistikos koncepcijas, lietuvių kultūros ir tapatybės tyrimus)	Aukštosios mokyklos, mokslinių tyrimų institutai	2019–2022
	4.4. Surengti konferencijų Lietuvos ir užsienio mokyklų mokytojams lituanistams lituanistikos sąsajos su lietuviškąja tapatybe temomis	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (toliau – LLTI)	2019–2022
	4.5. Surengti forumų, viešų paskaitų, diskusijų su žiniasklaidos, akademinės bendruomenės ir visuomenės atstovais dėl lietuvių kalbos perspektyvos globaliame pasaulyje	VLKK, Kultūros ministerija, mokslinių tyrimų institutai, aukštosios mokyklos	2019–2022
	4.6. Skirti skatinančias premijas lietuvių kalbos savitumą ir turtingumą atskleidžiantiems literatūros kūriniams (Vaikų literatūros premija, Kūrybiškiausios knygos premija ir kt.)	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, LLTI, Kultūros ministerija	2019–2022

Kalbos sistema ir vartoseną			
5. Užtikrinti bendrinės kalbos modernumą, atsinaujinimą ir gausinti jos išteklius visuomenės poreikiams tenkinti	5.1. Taikant naujus tyrimų metodus ir kompiuterines technologijas, atlikti lietuvių kalbos ir jos sisteminių pokyčių tyrimus (rengti mokslines konferencijas, monografijas ir kt.)	Aukštosios mokyklos, mokslinių tyrimų institutai	2019–2022
	5.2. Parengti ir atnaujinti visuomenei aktualius bendrinės lietuvių kalbos leksikos ir gramatikos normų šaltinius (praktinę lietuvių kalbos gramatiką, „Bendrinės lietuvių kalbos žodyną“ ir kt.)	VLKK, LKI, aukštosios mokyklos	2019–2022
	5.3. Atnaujinti dabartinės bendrinės lietuvių kalbos norminimo principų ir kriterijų aprašą	VLKK, LKI	2021–2022
	5.4. Rengti ir atnaujinti kalbos rekomendacijas („Kalbos patarimų“ knygas, rašybos ir skyrybos taisykles ir kt.)	LKI, VLKK	2019–2021
	5.5. Sukurti audiobiblioteką su bendrinės kalbos ir tarminių tekstų skaitymais (grožinė kūryba – proza ir poezija, vaidinimai, viešosios kalbos ir kt.)	LLTI, Lietuvos aklųjų biblioteka	2019–2022
	5.6. Parengti internetinę „Literatūros enciklopediją“	LLTI	2019–2022
	5.7. Suskaitmeninti Literatūros archyvą	LLTI	2019–2022
	5.8. Užtikrinti Lietuvos Respublikos terminų banko plėtrą	VLKK, ministerijų terminijos komisijos	2019–2022
	5.9. Rengti terminų žodynus, terminų straipsnių rinkinius	VLKK, aukštosios mokyklos, mokslinių tyrimų institutai	2019–2022
	5.10. Atlikti sparčiai besiplėtojančių sričių terminų variantiškumo ir konkurencingumo tyrimus	LKI	2019–2022
	5.11. Analizuoti kitų valstybių karybos terminus, dalyvauti kuriant karybos terminus, užtikrinti taisyklingą jų vartojimą karybos leidiniuose, teikti pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos terminų banko papildymo kibernetinio saugumo terminais	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija	2019–2022
	5.12. Plėsti Lietuvos vietovardžių geoinformacinę duomenų bazę	LKI	2019–2022
	5.13. Plėsti vardų svetainę vardai.vlkk.lt	VLKK	2019–2022
6. Siekti bendrinės kalbos kokybės gerėjimo visose viešojo vartojimo srityse	6.1. Surengti seminarą, skirtą dabartinės viešosios bendrinės kalbos kokybei aptarti	VKI, VLKK, LKI, aukštosios mokyklos	2019
	6.2. Skaityti viešas paskaitas visuomenei kalbos klausimais, rengti seminarus žiniasklaidos atstovams	VLKK, LKI, kiti mokslinių tyrimų institutai, aukštosios mokyklos	2019–2022
	6.3. Parengti rekomendacijas dėl asmenvardžių rašymo civilinės būklės aktų įrašuose civilinių metrikacijų darbuotojams	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	2019
7. Rūpintis kalbos specialistų rengimu bei jų kvalifikacijos	7.1. Rengti vertėjų ir redaktorių kvalifikacijos kėlimo seminarus	VLKK, VKI, mokslinių tyrimų institutai, aukštosios	2019–2022

tobulinimu ir stiprinti jų vaidmenį visuomenėje		mokyklos	
	7.2. Parengti ir vykdyti redaktorių rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo programą	VLKK, VKI, LKI, LLTI	2019–2022
8. Skatinti tarmių vartojimą – gyvąjį lietuvių kalbos paveldą	8.1. Sisteminti ir skaitmeninti Tautosakos archyvą pagal „Aruodų“ modelį	LLTI	2019–2022
	8.2. Surengti tarmių tyrimų ekspedicijas Lietuvoje ir lietuvių etninėse žemėse už Lietuvos ribų	LKI, aukštosios mokyklos, VLKK	2019–2022
	8.3. Rengti tarmių sklaidos priemones (tarminius žodynus ir tekstus, viešas paskaitas ir kt.)	LKI, LLTI, aukštosios mokyklos	2019–2022
Kalbos mokymas			
9. Užtikrinti galimybę mokytis lietuvių kalbos ir mokytis lietuvių kalba visais Lietuvos švietimo sistemos lygmenimis	9.1. Remti valstybinės kalbos mokymo kursus socialiai remtiniams asmenims	VLKK	2019–2022
	9.2. Finansuoti projektus, skirtus organizuoti valstybinės kalbos mokymo kursus socialiai remtiniams suaugusiems kitakalbiams bei naujai atvykusiems tautinių bendruomenių atstovams	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	2019–2022
	9.3. Rengti paskaitų ciklus lituanistikos temomis pasaulio baltistikos centrų studentams	LLTI, aukštosios mokyklos	2019–2022
	9.4. Atnaujinti pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo lietuvių kalbos ir literatūros bendrąsias programas ir jas diegti, integruojant kūrybingumo nuostatas, modernaus skaitymo ir rašymo sampratą	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ugdymo plėtotės centras	2021
	9.5. Surengti diskusiją tarties ir kirčiavimo klausimais su mokytojais lituanistais	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, LKI, VLKK	2019
	9.6. Finansuoti projektus, skirtus tautinių mažumų vaikų ir jaunimo valstybinės kalbos viktorinoms organizuoti	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	2019–2022
	9.7. Parengti metodinę medžiagą mokykloms ir organizuoti mokymus mokomąja tautinės mažumos kalba	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ugdymo plėtotės centras	2019
	9.8. Įdiegti lietuvių kalbos mokymąsi tautinių mažumų mokyklų ikimokyklinio ugdymo programoje	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2020
	9.9. Parengti valstybinės kalbos mokymo programą su integruotu Lietuvos istorijos ir kultūros pažinimo kursu, skirtą kitakalbiams ir naujai atvykusiems tautinių bendruomenių atstovams	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	2019
	9.10. Surengti diskusiją dėl specialybės kalbos dėstymo aukštosiose mokyklose	VLKK, aukštosios mokyklos	2019
	9.11. Surengti specialybės kalbos dėstytojų seminarą specialybės kalbos dėstymo problematikai aptarti	VLKK, aukštosios mokyklos	2020
10. Skatinti įvairių	10.1. Surengti kalbos tobulinimo seminarų	VLKK	2019–2022

dalykų mokytojų ir dėstytojų kalbos tobulinimą (kvalifikacijos kursų rengimą ir pan.)	mokytojams ir dėstytojams		
11. Skatinti lietuvių kalbos mokymą (mokymąsi) užsienyje	11.1. Sukurti lietuvių kalbos testavimo sistemą užsienio lietuviams ir užsieniečiams	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionalinis egzaminų centras	2022
	11.2. Teikti dalykinę pagalbą, organizuojant lietuvių kalbos mokymąsi lituanistinėse mokyklose užsienyje ir sugrįžus į Lietuvos švietimo sistemą, taikant šiuolaikinius mokymo metodus ir nuotolinį mokymą	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ugdymo plėtotės centras	2019–2022
	11.3. Sudaryti bazinių lietuvių kalbos žodžių sąrašą	Vytauto Didžiojo universitetas	2020